

Bădia era și un poet remarcabil, sfios, sentimental, scriind în buna tradiție clasică, specialist în sonete (vezi maestrul său, Mihai Codreanu), copios în epigrame.

Acest artist de o conștiințiozitate profesională exemplară, eminent coleg, iubea și sprijinea noua generație care „venea” (de pildă, pe regretatul Dabija sau pe vedeta de azi, Caramitru), în ciuda faptului că i-a spus în public lui Baranga „Scrie-mi, nene, și mie un rol de tinăr, că de cind mă știu joc numai personaje cu bărbi”.

Unul din cei mai populari artiști, era, firesc. Artist al poporului.

Alecu POPOVICI

TONY GHEORGHIU

— 1925-1961 —

După terminarea studiilor la Institutul de Arhitectură din București, debutează ca scenograf colaborând cu regizoarea Sorana Coroamă la montarea piesei **Amphitryon** de Plaut (lucrare de diplomă, Institutul de Artă Teatrală, 1949). Este angajat la Studioul Actorului de Film (devenit mai târziu Teatrul pentru Tineret și Copii). În scurtă sa viață realizează decoruri pentru aproape 50 de spectacole, pe diferite scene din Capitală (**Micii burghezi** de Gorki, 1951; **Mincinosul** de Goldoni, 1954; **Ion Vodă cel Cumplit**, operă de Gh. Dumitrescu, **Mătrăguna** de Machiavelli, **Vrăjitoarele din Salem** de A. Miller, 1956; **Uraganul** de Bill-Beloțerkovski, 1957; **Gilceville din Chloggia** de Goldoni, **Hagi Tudose** de Delavrancea, 1958; **Ferestre deschise** de Paul Everac, 1959; **Brigada I de cavalerie** de V. Vișnevski, 1960; **Prima întâlnire** de T. Shtina, 1961; **Macbeth** de Shakespeare, **Oceanul** de A. Stein, 1962), din alte orașe ale țării (**Pogoară larna** de M. Anderson, Iași, 1957; **Nemaipomenita pantofăreasă** de Lorca, Bacău, 1959; **Hoții** de Schiller, Baia Mare, 1960) și de peste hotare (**Mielul turbat** de A. Baranga, Sofia, 1959). A lăsat interesante proiecte de decor pentru **Hamlet** și **Richard al II-lea** de Shakespeare, **Tudor din Vladimir** de Mihnea Gheorghiu. A lucrat, cîva timp, ca scenograf la studioul de televiziune. Și ca asistent la Institutul de Arte Plastice „N. Grigorescu”. Totodată, s-a ocupat de pictură și de grafică de carte (este autorul copertelor revistei „Teatrul”, în anii 1956—1958).

Atît prin decorurile concepute de el, cît și prin ideile afirmate în articolele sale, T. G. a adus o contribuție remarcabilă, reprezentativă pentru aspirațiile și modalitățile artistice din perioada „reteatralizării” (1955—1960), care a marcat decisiv evoluția artei spectacolului românesc contemporan. În majoritatea decorurilor sale, T.G. a căutat să evite realismul plat și naturalismul sufocant pentru jocul actorilor și mesajul ideatic al spectacolului, apelînd cu succes la o diversitate de procedee: a) o „plantație” economică, judicios organizată, conștientă de condiția sa scenică, și, uneori pătrunsă de o simbolistică discretă (**Micii burghezi** ș.a.); b) utilizarea sugestiilor grafice (**Mincinosul**, **Mătrăguna**, **Gilceville din Chloggia**), integrarea posibilităților de expresie ale altor arte — pictură murală, tapiserie — în structura decorului (**Ion Vodă cel Cumplit**); adaptarea (nu adoptarea) unor concluzii și efecte emoționale îndelung verificate de practica arhitecturii și artelor plastice, la configurarea spațiului scenografic și la rezolvarea sa cromatică (**Vrăjitoarele din Salem**, **Pogoară larna**, **Hoții**, **Nemaipomenita pantofăreasă**); d) denuțarea scenei, în care sînt păstrate doar cîteva repere localizatoare și elemente simbolice (**Hagi Tudose**, **Brigada I de cavalerie**); e) utilizarea „la vedere”, dar potențînd expresiv convenția teatrală, a mijloacelor scenotehnice: practicabile, tunante, proiectoare, reflectoare, construcții metalice (**Ferestre deschise**, **Prima întâlnire**, **Oceanul**).

Considerațiile lui T.G. despre scenografie — „organic inseparabilă de tot actul dramatic”, revelîndu-și sensurile datorită „prezenței umane”, a actorului și astfel precizîndu-se ca „regia locului de loc” — au avut o largă rezonanță profesională și au fost mult comentate într-o vreme de profunde modificări în modul de elaborare a spectacolului.

Ion CAZABAN